

СУЧАСНИЙ СТАН І РИЗИКИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У GLOBAL SUSTAINABLE COMPETITIVENESS INDEX

Ткаченко Андрій, аспірант

Сумський державний університет, м. Суми

У сучасних умовах глобальної нестабільності оцінка країнових ризиків є важливим інструментом аналізу економічної та соціальної стійкості держав. Однією з найбільш комплексних систем оцінювання є Global Sustainable Competitiveness Index (GSCI), розроблений SolAbility. Методологія індексу охоплює 192 країни світу та базується на понад 230–250 кількісних показниках, згрупованих у шість основних складових: природний капітал, ресурсоефективність, соціальний капітал, інтелектуальний капітал, економічна стійкість та ефективність державного управління.

Для України аналіз країнового ризику є особливо актуальним в умовах воєнних викликів, економічної трансформації та необхідності післявоєнного відновлення. Згідно з профілем країни

- чисельність населення України становить 37 860 221 особу,
- площа держави - 603 550 км²,
- щільність населення - 63 особи/км²,
- номінальний ВВП країни оцінюється у 190,7 млрд дол. США,
- ВВП на душу населення - 5 389 дол. США.

Згідно з даними Global Sustainable Competitiveness Index 2025, Україна у 2025 році посіла 49 місце серед 192 країн світу із загальним показником 50,7 бала. Для порівняння, лідером рейтингу стала Фінляндія із результатом 60,42 бала, тоді як середній світовий показник становив 47,0 бала зі 100 можливих.

Методологія GSCI ґрунтується на аналізі понад 250 індикаторів та більш ніж 50 років статистичних даних. Дослідження демонструє, що конкурентоспроможність держави залежить не лише від рівня ВВП, а й від якості освіти, соціальної стабільності, екологічного стану, рівня інновацій та ефективності державного управління.

Україна має значний потенціал у сфері природного та інтелектуального капіталу, однак рівень країнового ризику суттєво підвищується через воєнні дії, демографічні втрати, інституційну нестабільність та економічні виклики. Водночас позиція України вище за середньосвітовий показник свідчить про наявність потенціалу для подальшого розвитку та інтеграції у міжнародний економічний простір.

За результатами Global Sustainable Competitiveness Index Україна демонструє неоднорідні показники за окремими складовими сталого розвитку та конкурентоспроможності. Найкращі позиції країна займає за показником природного капіталу (Natural Capital), де Україна посідає 11

місце серед 192 країн із результатом 56,1 бала. Це свідчить про значний природно-ресурсний потенціал держави, наявність родючих земель, природних ресурсів та сприятливих природних умов.

Показник ресурсоефективності (Resource Efficiency) становить 52,4 бала, що забезпечує Україні 65 місце у рейтингу. Це характеризує відносно помірний рівень ефективності використання ресурсів та енергії.

У сфері соціального капіталу (Social Capital) Україна посідає 63 місце із результатом 48,4 бала. Даний компонент відображає рівень соціальної стабільності, доступу до освіти, охорони здоров'я та суспільної згуртованості.

За показником Intellectual Capital Україна займає 105 місце із результатом 38,8 бала, що свідчить про недостатній рівень інноваційної активності та комерціалізації знань.

За показником економічної стійкості (Economic Sustainability) Україна займає 42 місце із результатом 54,5 бала, що свідчить про наявність потенціалу для економічного розвитку та адаптації економіки до зовнішніх викликів.

За показником Governance Україна перебуває на 83 місці серед 192 країн із результатом 54,0 бала. Це вказує на необхідність підвищення ефективності державного управління, прозорості інституцій та якості регуляторної політики.

Отже, результати Global Sustainable Competitiveness Index підтверджують, що країновий ризик України має комплексний характер та формується під впливом економічних, соціальних, екологічних та інституційних чинників. У сучасних умовах глобальної нестабільності рівень конкурентоспроможності держави визначається не лише економічними показниками, але й здатністю країни забезпечувати стійкість суспільства, ефективність державного управління та розвиток людського капіталу.

Наявність значного природного потенціалу, створює передумови для довгострокового економічного розвитку держави. Разом із тим, для зниження країнових ризиків та підвищення конкурентоспроможності необхідними є модернізація державного управління, підтримка інноваційного розвитку, відновлення інфраструктури та посилення соціальної стабільності. Забезпечення сталого розвитку України потребує комплексного підходу, орієнтованого на збалансоване поєднання економічного зростання, соціального розвитку та екологічної відповідальності.

Список використаних джерел

SolAbility. (2025). Country Risk Profile. Global Sustainable Competitiveness Index. Ukraine. <https://solability.com/country-risk/ukraine>